

Plan mot kränkande behandling, diskriminering & trakasserier 2021

Vision

På vår förskola arbetar vi förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling! Vi lyssnar och analyserar utifrån ett barnperspektiv men vi ser också till barnens perspektiv. Alla ska känna sig trygga och vilja komma till vår förskola.

PANDAN

Gäller: 210118-220118

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
1.1 Kränkande behandling	3
1.2 Innehåll	4
1.3 Ansvar och utvärdering	4
1.4 Delaktighet	4
2. Hur agerar vi vid en kränkning?	5
3. Rutiner för att anmäla	6
4. Utvärdering av föregående års plan	7
5. Åtgärder	8
6. Bilagor	10
6.1 Begrepp och definitioner	10

1. Bakgrund

Kränkande behandling regleras i skollagens 6 kap och diskriminering i diskrimineringslagen. Från 1 januari 2017 försvann kravet på att förskolorna ska ha en likabehandlingsplan men förskolorna måste fortfarande dokumentera sitt arbete enligt diskrimineringslagen. Därtill har förskolorna fortfarande ett krav på att ha en plan mot kränkande behandling och trakasserier enligt skollagen.

De sju grunderna för diskriminering:

- **Kön**
- **Könsidentitet eller könsuttryck**
- **Etnisk tillhörighet**
- **Religion eller annan trosuppfattning**
- **Funktionsnedsättning**
- **Sexuell läggning**
- **Ålder**

Kränkningar kan vara:

- **Fysiska – till exempel slag eller knuffar**
- **Verbala – till exempel hot eller att bli kallad för könsord**
- **Psykosociala – till exempel att utsättas för utfrysning eller ryktesspridning**
- **Text- eller bildburna – till exempel via sms eller via Internet eller genom klotter.**

Den som upplever sig ha blivit kränkt måste tas på allvar!

1.1 Kränkande behandling

Enligt 6 kapitlet 3 § i skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Du blir kränkt om du blir illa behandlad så att du känner dig ledsen, sårad och mindre värd.

Både personal och barn kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Exempel på kränkande behandling:

- **Verbala:** Kommentarer, öknamn, rykten
- **Fysiska:** Slag, knuffar, spridare av kränkande bilder
- **Psykiska/sociala:** Utfrysning, osynliggörande, menande blickar

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

1.2 Innehåll

I planen mot kränkande behandling ska det finnas rutiner för hur personal ska agera vid en kränkning (se 2) samt rutiner för processen från anmälan till avslut av ett ärende (se 3). Därtill ska planen innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever (se 5), en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året (se 5) samt en redogörelse för hur man genomfört de åtgärder man planerade i föregående års plan (se 4).

1.3 Ansvar och utvärdering

I enlighet med Skolverkets skrifter bör planen också ange vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och hur dessa ska följas upp och utvärderas. Huvudmannen, i detta fall Styrelsen, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. På vår förskola har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till rektorn. Härmed fastställs att förskolerektorn ansvarar för att åtgärderna som beskrivs i planen genomförs. Åtgärderna följs upp och utvärderas av personalen under utvärderingsdagen i december. Arbetet är fortlöpande men veckorna innan utvärderingen ansvarar en förskollärare per grupp för att extra noga observera de mål som satts upp i föregående plan.

1.4 Delaktighet

Barn, vårdnadshavare och personals görs delaktiga i utformningen och innehållet i planen.

Barn:

- Tankar och funderingar tas tillvara på i vardagen genom samtal och diskussioner
- Delaktighet sker via observationer personalen gör utifrån ett barnperspektiv
- Trygghetsrund 1 gång per år
- Barnenkät 1 gång per år
- Barnen deltar i utformningen av trivselregler

Vårdnadshavare:

- I samtal vid den dagliga föräldrakontakten
- Inskolningssamtal, utvecklingssamtal och vid behov
- Enkät 1 gång per termin

Personalens delaktighet:

- Genom förskolans dagliga arbete i verksamheten med normer och värden. Via reflektion och diskussion med kollegor och vårdnadshavare samt genom årlig revidering av plan.

Genom fortlöpande samtal och förebyggande arbete mot kränkande behandling och diskriminering.

2. Hur agerar vi vid en kränkning?

Om ett barn kränks eller utsätts för trakasserier av ett annat barn eller av personal följer vi rutinerna för att utreda och åtgärda kränkningar. Det är viktigt att vi vid en möjlig kränkning tydligt visar att vi sett och känner till vad som hänt och att det inte tolereras: din tydlighet är viktig både för den effekt det har, och för de signaler det sänder. Den vuxna ansvarar för att trösta, lyssna och samtala med de berörda barnen.

Vi ingriper!
STOPP!
Vad händer här?
Det är inte okej!

Om ett barn kränker ett annat barn, enskild händelse

1. Den personal som sett, eller blivit uppmärksam på, en kränkning samtalar med den som upplever sig kränkt
2. Samma personal samtalar också med den som har, eller eventuellt har, kränkt
3. All berörd personal informeras
4. Anmälan görs och lämnas till förskolerektor (se 3. Rutiner för anmälan).
5. Vårdnadshavare informeras per telefon

Om ett barn kränks av personal

1. Händelsen anmäls till rektor
2. Vårdnadshavare informeras
3. Rektor utreder och tecknar åtgärder samt anmäler till huvudman. Rektor följer upp ärendet med barnet och vårdnadshavare, träffar också regelbundet den personal som kränkt barnet och samtalar om hur relationen med det berörda barnet fungerar.

Om vårdnadshavare vill anmäla en upplevd kränkning

1. Händelsen anmäls till rektor
2. Rektor utreder och vidtar åtgärder (se 3. Rutiner för anmälan).

3. Rutiner för att anmäla

Följande riktlinjer används för anmälan av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

När en medarbetare ser eller får kännedom om att ett barn eller en vuxen blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren skyndsamt fylla i *blankett kränkingsanmälan* och informera förskolerektor. När förskolerektor får kännedom om händelse är denne i sin tur skyldig att anmäla skyndsamt till huvudman.

Steg 2 Utredning

Förskolerektor är skyldig att starta en utredning för att ta reda på om det förekommit kränkande behandling eller diskriminering. Det är barn eller vuxens upplevelse som är utgångspunkt för utredningen. Om händelsen involverar flera parter som upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling, ska separata utredningar för respektive ärende skrivas. Fyll i blanketten: *Utredning och åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling i framtiden*.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför förskolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Förskolans ansvar för detta är långtgående. De åtgärder som genomförs ska rikta sig såväl mot den som kränker som den som utsatts för en kränkning. I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är förskolerektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör. Om det i uppföljningen visar att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om nya åtgärder kan vara aktuella.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende. Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontaktar förskolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

4. Utvärdering av föregående års plan

Utifrån planen 19/20 framgår det att personalen upplevt det som svårt att arbeta med de förebyggande arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i enlighet med den struktur och plan som skapats av den föregående rektorn. Personalens utvärderingar under året återkommer ofta till att de planerade arbetet inte blivit av. En brist som behövs åtgärdas är därmed strukturen för arbetet och ett förtydligande av ansvar för planen och arbetet med den.

Trots att planen inte fullföljts arbetar förskolan aktivt med värdegrunden med både implicita och explicita aktioner. Exempel på dessa är följande: Personalgruppen samtalar ofta om hur de bemöter, vad de har för förhållningssätt mot barnen, samt vårdnadshavare och varandra som kollegor. Personalen är närvarande och observanta vid barnens lek för att kunna se vad som sker i barngruppen. Skulle något hända tar vi upp det i personalgruppen och diskuterar hur vi ska gå tillväga. Förskolan har under höstterminen 2020 haft en specifik dag i veckan som vigts åt värdegrunden. Vi har då läst Kompis-böcker och haft boksamtal kring dessa. Barnen har varit delaktiga i skapande av förhållningsregler och vi har i gruppen läst olika böcker utifrån barnens regler. T.ex. ”alla tre vill leka två” av Maria Nilsson Thore. Vi har lyssnat på sånger som behandlar barnens integritet så som ”Stopp min kropp”. Personalen uppmuntrar barnen att säga stopp när det är något man inte vill vara med på.

En stor brist som kvarstår efter året är att personalen inte har kännedom om planen för kränkande behandling och diskriminering samt hur processen går till, t.ex. vilken blankett de ska använda vid anmälan.

5. Åtgärder

Planen ska enligt Skolverket innehålla både en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året. Åtgärderna utgår ifrån kartläggning och analys av olika delar av utbildningen (Se separat dokument).

5.1 Mål och Åtgärder för läsåret 2021 - både planerade åtgärder och förebyggande insatser

Mål

Åtgärder/insatser

Personalen använder blanketten när en kränkning sker. Åtgärder/insatser/ anpassningar genomförs på ett tillförlitligt sett.

Personalen informeras om processen och anmälningssplikten vid en kränkning eller diskriminering. Ansvaret för planen är tydliggjort.

Bättre klimat bland barnen där de inkluderar och respekterar varandra.

Trivselregler som bestäms tillsammans med barnen i de olika grupperna.

Värdegrunds-dagen (Onsdag) samt det vardagliga arbetet med normer och värden fortsätter.

Cykelförrådet är öppet på förmiddagar och stängt på eftermiddagarna, samtidigt uppmuntrar och stöttar personalen barnen att hitta annan lek på gården för att minska konkurrensen och konflikter kring cyklarna.

Samsyn bland personalen kring att vissa saker är upptagna. Uppmuntra barnen att dela med sig. Öva turtagning vid samling och lek.

Mantlarna är på paus och vi hänger upp andra utklädningskläder så de blir mer synliga och tillgängliga för barnen.

Gruppstärkande aktiviteter och lekar i både helgrupp och i mindre grupper.

Att alla barn känner sig trygga på alla platser och i alla miljöer på förskolan.

Trygghetsvandring med barn inne och ute 1 gång/år (december).

Vid behov och när stöd behövs befinner sig en vuxen inne i kuddrummet.

De vuxna placeras ut i de olika rum som finns på förskolan för att kunna stötta och förebygga konflikter bland barnen.

För att åtgärda och förebygga konflikter i kuddis tas fönsterskyddet bort. Detta möjliggör för personalen att lättare överblicka vad som händer i rummet.

Toaletten görs mer trivsamt med ljus och bilder. Någon typ av naturlig doft-spridare på toaletten och luftrenare växter.

För att förebygga och säkerställa att barnen känner sig trygga att gå till toaletten kommer vi se till att hallen är tänd. En ljusslinga sätts dessutom upp i dörrkarmen.

Att ingen diskrimineras på vår förskola!

Barnkortet kompletteras med att VH ombes berättas om traditioner som firas i hemmet för att förhindra risken att barn exkluderas eller diskrimineras på grund av religion eller trosuppfattning eller att personalen premierar vissa traditioner framför andra.

En personal ges ansvar för att överblicka och säkerställa att våra böcker innehåller en representation där alla diskrimineringsgrunder finns inkluderade på ett naturligt och implicit sätt.

Barnen går på utflykt i de olika grupperna för ge utrymme till samtliga barn att leka i alla rum och miljöer. Personalen dokumenterar och observerar att barnen ges utrymme till lek i alla rum oberoende av ålder.

Personalen använder ett neutralt språk och förutsätter och välkomnar att alla familjer är olika. Personalen använder också språket på ett sätt som utmanar och inspirerar barnen. Till exempel genom att byta ut "plastgubbar" till "plastfigurer" eller att ibland ändra från pronomenet "han" till pronomenet "hon" eller "hen" i en sång eller saga. Vi benämner eller aldrig barnen som en grupp utifrån kön, t.ex. "kom nu tjejer".

Miljön och materialet är inbjudande och tillåtande för alla barn.

Att alla känner sig trygga och vill komma till vår förskola, såväl vårdnadshavare som barn och personal.

Vi har transparens och tydlig kommunikation kring eventuell uppstod kränkning eller diskriminering.

Vi samtalar med VH vid hämtning, utvecklingssamtal, föräldramöten, enkäter och styrelsemöten och har ett öppet och in-lyssnande bemötande.

6. Bilagor

6.1 Begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och att det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Till alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker barn värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn känner sig förolämpade, hotade, kränkta eller illa behandlade samt att de har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Enligt 6 kapitlet 3 § i skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande.

Mobbning

Om ett barn blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen kallas det för mobbning.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när barn, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.